

Vejledning i vedligeholdelse af UBUNTU LINUX

En vejledning lavet af Heinrich Christiansen

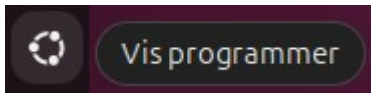
Side: Emne

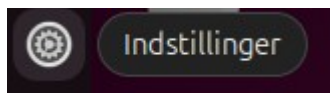
- 2 Knaplinjen i venstre side når Ubuntu Linux er installeret - Forklaring til nogle af dem.
- 3 Opdateringsknapperne: Der er 2, og alligevel kan man komme ud for, at skulle bruge Terminal/Kommando-fortolkeren også.
- 4 Softwareopdaterings-funktionen forklaret nærmere
- 5-6 Terminal/Kommandoprompten - Dens funktioner (enkelte af dem, opdatering)

Knaplinjen i venstre side når Ubuntu Linux er installeret

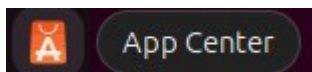
Forklaring til nogle af dem

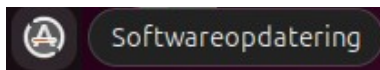
Ses i bunden til venstre. Den viser de programmer der er installeret når de ikke er på enten skrivebordet eller i knaplinjen til venstre. Fungerer ligesom Windows Start-knap. Knappen vises ALTID i Skærmens nederste venstre hjørne.

Indstillinger til hele Ubuntu Linux systemet. Fungerer ligesom Windows Indstillinger. Knappen vises enten i Vis Programmer eller i Knaplinjen i venstre side.

App Center - er ligesom Apple's AppStore / Google's Play butik på mobiltelefoner, samt Windows' Microsoft Store. Det er her man installerer programmerne til at bruge i Ubuntu Linux. Knappen vises enten i Vis Programmer eller i Knaplinjen i venstre side.

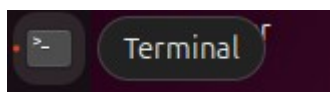

Software opdatering. Det gælder både opdatering af selve systemet og de programmer der er installeret. Knappen vises enten i Vis Programmer eller i Knaplinjen i venstre side.

Bemærk der kan være enkelte programmer der ikke er omfattet af opdateringerne her, men disse opdateres via AppCenter.

Skrivebords-knappen. Den er ALTID øverst til venstre. Her er der klargjort at der kan bruges 4 skriveborde. Der kan skiftes mellem dem ved at trykke på knappen. Standard antal er 2.

Terminal - Også kendt i Windows som KommandoPrompt. En kommando-fortolker, hvorigennem du kan næsten alt med Ubuntu Linux. Der er en kommando heri der giver den almindelige bruger stor magt: "sudo". SuperUserDO = Bliv Superbruger på denne kommando. Når den bruges. Eksempel: `sudo apt update`

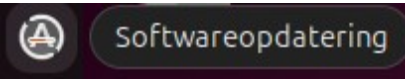
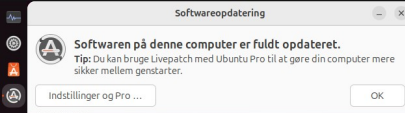
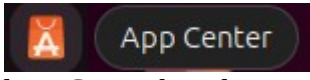

De kørende processer vises her oppe i højre hjørne af skærmen. Der vises batteristatus, man kan logge af/på, genstarte eller slukke computeren. Derudover kan man også her finde lydstyrke og lysstyrke. Trådløst netværk og Bluetooth er også at finde her og så har du selvfølgelig også computerens indstillinger her:

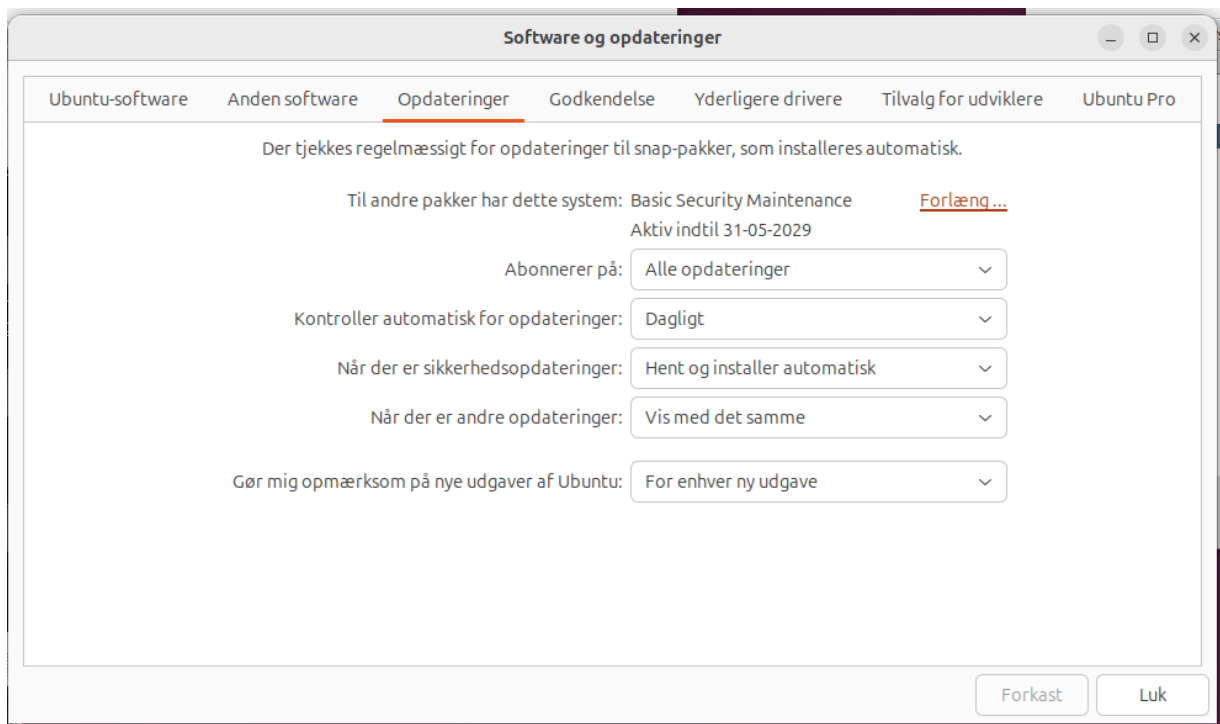
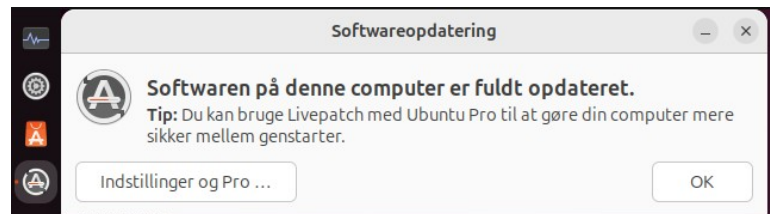
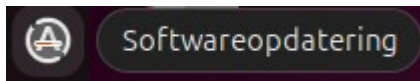

Opdateringsknapperne:

Der er 2, og alligevel, kan man komme ud for, at skulle bruge:
Terminal/Kommandofortolkeren også.

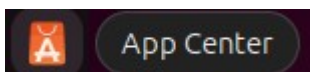
 <p>Software opdatering opdaterer Selve systemet og nogle af de apps der er installeret.</p> <p>Når denne køres vises et opdateringsvindue, hvori du kan få brug for at skrive din adgangskode til din egen brugerprofil.</p> <p>Dette vises når opdateringen er fuldført uden behov for genstart af computeren.</p> <p>På næste side er indstillingsvinduet for Opdateringsfunktionen, og det kan være en rigtig god idé at indstille det som det er vist med parametrene der er vist, da du derved altid vil få alle opdateringer når de kommer.</p>	 <p>Med appCenter kan du installere nye programmer og opdatere nogle af de eksisterende programmer.</p> <p>Når denne køres vises et opdateringsvindue, hvori du kan få brug for at skrive din adgangskode til din egen brugerprofil.</p> <p>Når vinduet åbner kan du nederst til venstre finde Admin/Håndtér de installerede snapper, Internet vinduet Firefox og Emailprogrammet Thunderbird og andre programmer kan have behov for at blive opdateret herigennem.</p> <p>Håndtér funktionen er ligesom Tilføj/Fjern Programmer / Programmer og funktioner fra Windows.</p>	 <p>Med Terminal Vinduet kan du udføre de allermost genstridige program og systemopdateringer, specielt når de andre to Opdateringsfunktioner ikke fungerer ordentlig. Denne er dermed Værktøjskassen. Senere i vejledningen får du nogle af de stærke kommandoer til opdaterings-opgaverne.</p> <p>Når du bruger <u>sudo</u> kommandoen første gang skal du indtaste din adgangskode.</p>
---	--	---

Softwareopdaterings-funktionen forklaret nærmere

Med disse indstillinger får du alle opdateringer lige så snart de er tilgængelige, inkl. de opdateringer der betyder skift af Ubuntu Linux versions opgradering. Den kommer hvert halve år (Apr., Okt.).

Selvom du gør alt hvad du kan for at opdatere kan der dog alligevel gå noget galt. Systemopdateringen klarer langt de fleste opdateringer men ikke altid alle. Enkelte skal udføres gennem AppCenter

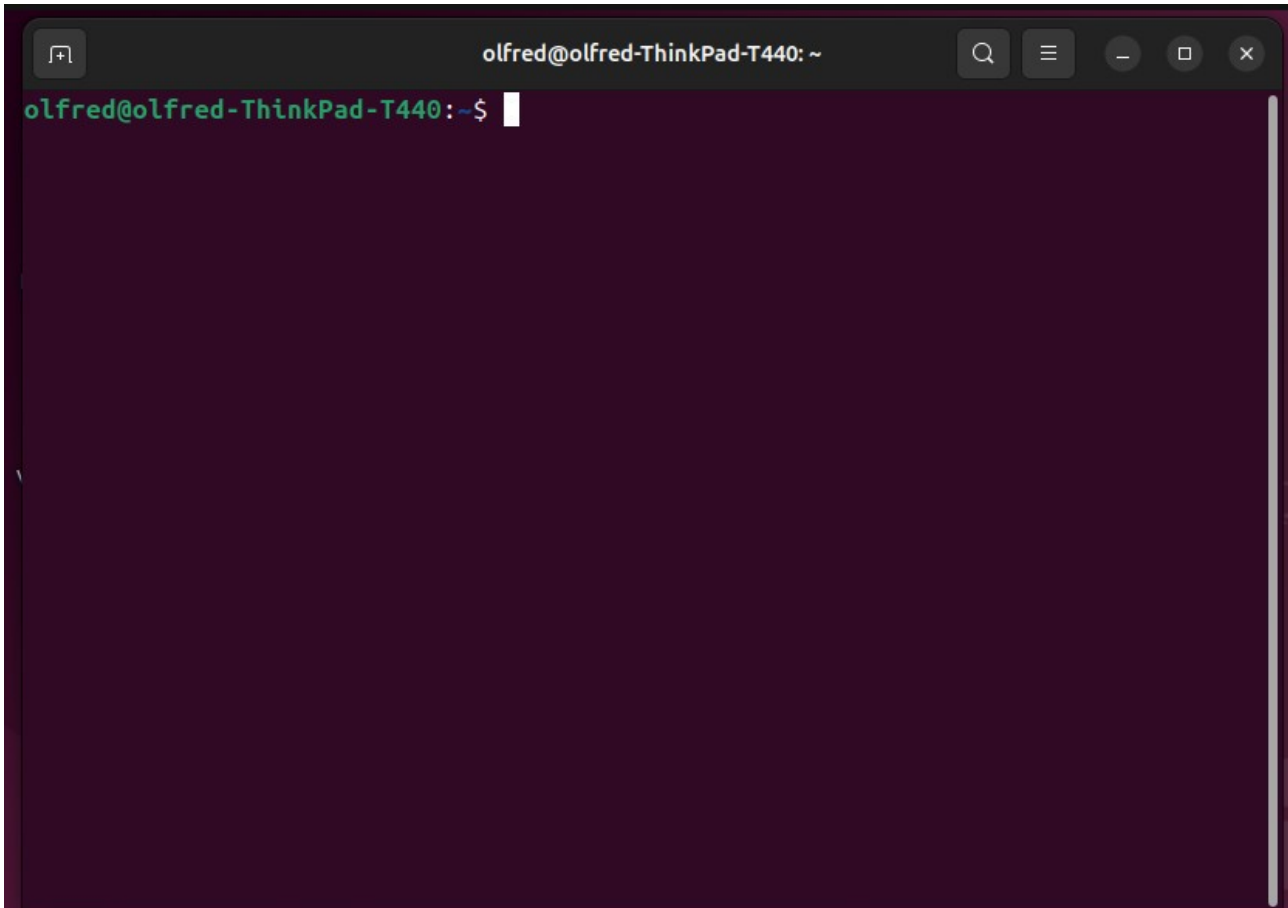

Det kan være Firefox og Thunderbird, som iøvrigt begge er lavet af Mozilla. Mozilla folkene er også med til at lave Ubuntu Linux, så der er et fint samarbejde.

I nederste venstre hjørne som beskrevet på forrige side er Håndtér funktionen inde i AppCenter. Der afslutter du opdateringerne med bl.a. Firefox og Thunderbird. Den sidste del er når alt andet fejler. Her kommer Terminalen ind i billedet. Den er helten i systemet. Terminalen beskrives på næste side.

Terminal/Kommandoprompten

Dens funktioner (enkelte af dem, opdatering)

Bemærk: Alle kommandoer SKAL skrives med små bogstaver!!!

Kommandoerne er her vist med **fed/tyk** skrift. Ekstra bemærkninger vises i *skrå* skrift.

<p>sudo apt update apt update <i>Klargør opdateringer til installation.</i></p> <p>"sudo" giver administratorrettigheder til den enkelte kommando der følger efter ordet sudo</p>	<p>sudo apt update Er nok en af de vigtigste kommandoer i Terminalen og derfor bør den også altid være den første del af alle kommandoer, der udføres når du bruger terminalvinduet. Den første gang du bruger sudo-kommandoen i et terminalvindue vil den spørge efter din adgangskode, og det er den kode du bruger til at logge på Ubuntu Linux med. <i>Bemærk: Du skriver koden ind men den viser det ikke, den viser slet ingen ting når koden skrives.</i></p> <p>Bruger du apt update uden ordet sudo foran vil det ikke fungere.</p> <p>sudo betyder "Kør som Administrator" ligesom i Windows.</p>
---	--

Vejledning i vedligeholdelse af UBUNTU LINUX

<p>sudo apt full-upgrade --fix-missing -y</p>	<p>sudo apt full-upgrade --fix-missing -y Henter og installerer alle opdateringerne, dog undtaget de få der skal opdateres via AppCenter.</p> <p>Kommandoen betyder Hent og installér opdateringerne. Mangler der nogle komponenter i opdateringerne vil disse også blive installeret. Mangler ordet sudo i kommandoen fejler den.</p>
<p>sudo do-release-upgrade</p> <p>Opgrader til nyeste store version, udkommer 2 gange årligt, i April og Oktober.</p>	<p>sudo do-release-upgrade Ca. hvert halve år kommer der en Fulde systemopgradering. Hvis indstillingerne for opdatering er indstillet på den rigtige måde vil den fulde systemopgradering blive udført under den almindelige opdateringsrutine beskrevet på side 3 og 4. Indstillingerne er dem, der er vist på side 4. Mangler ordet sudo i kommandoen fejler den.</p>
<p>sudo dpkg --configure -a</p>	<p>sudo dpkg --configure -a Er en kommando der reparerer systemets indstillinger for at hente opdateringspakker. Den kan bruges hvis opdateringsfunktionen fejler. Mangler ordet sudo i kommandoen fejler den.</p>
<p>sudo systemctl daemon-reload</p>	<p>sudo systemctl daemon-reload Denne kommando genindlæser systemets kontrol-panel indstillinger og reparerer dem. Mangler ordet sudo i kommandoen fejler den.</p>
<p>sudo apt list --upgradable</p>	<p>sudo apt list --upgradable Kan bruges til at vise hvilke programpakker der ikke er blevet opdateret, under udførslen af kommandoen sudo apt full-upgrade --fix-missing -y kan den vise at man kan bruge denne kommando, for at finde ud af, hvad der ikke er opdateret. Efter denne kommando vises de programmer der ikke er blevet opdateret, dog kan de installeres enkeltvis med denne kommando: sudo apt install * -y --fix-missing ^--- * = Pakke der skal installeres/repareres. Mangler ordet sudo i kommandoen fejler den.</p>
<p>sudo apt --fix-broken install</p>	<p>sudo apt --fix-broken install Et installeret program kan, tro det eller ej, gå i stykker og denne kommando fixer dette problem, den fixer den programpakke der er gået i stykker. Mangler ordet sudo i kommandoen fejler den.</p>
<p>sudo apt autoremove -y</p>	<p>sudo apt autoremove -y Hvis du får brug for at fjerne resterne af et program der ikke længere er installeret kan denne kommando fjerne resterne. Mangler ordet sudo i kommandoen fejler den.</p>
<p>sudo su</p> <p>Bliv systemets administrator indtil du lukker terminal-vinduet.</p>	<p>sudo su Er den mest kraftfulde af alle kommandoerne. Den gør dig simpelthen til systemets administrator, så lang tid terminal-vinduet er åbent. Du bør kun bruge denne, hvis det er absolut nødvendigt. De andre sudo-kommandoer gør dig kun administrator i øjeblikket for den specielle kommando, der kommer efter sudo-kommandoen på linjen. Mangler ordet sudo i kommandoen fejler den.</p>